På socialdemokratiets kongres gav partiets formand, statsminister Hans Hedtoft, mandag eftermiddag en redegørelse for den politiske situation og en omfattende oversigt over det arbejde, der er udført af den socialdemokratiske regering.

Statsministeren indledede med en omtale af de skandinaviske forhandlinger om en forsvarsunion og udtalte bl.a.:

Jeg er glad for at kunne sige, at der fra dansk side ikke blev ladet noget uforsøgt for at bringe sagen i havn. Men forhandlingerne strandede, og vi var da stillet over for to muligheder; Danmarks isolation uden tilknytning til andre magter eller tilslutning til Atlantpagten. Vi valgte at slutte os til denne pagt, at søge samarbejde med USA, England og andre, lande, hvis fredelige hensigter ingen med rette kan drage i tvivl. Det er vor overbevisning, at vi derved har handlet således, som vi under de givne forhold måtte handle for bedst muligt at medvirke til at sikre freden i verden og Danmarks frihed og selvstændighed.

Efter en omtale af forsvarets, genopbygning beskæftigede statsministeren sig udførligt med den sydslesvigske sag. Han fremhævede, at det under den nuværende regering var lykkedes at skaffe mindretallet fuld politisk ligeberettigelse, og udtalte med henblik på Kiel-overenskomsten;

Jeg håber, at denne erklæring både vil give de dansksindede tryghed og i høj grad bidrage til en rolig udvikling i grænselandet. Jeg er derfor glad at den nye

Slesvig-Holstenske ministerpræsident har udtalt, at hans regering fastholder denne erklæring, og jeg vil gerne udtale håbet om, at også oppositionen i landdagen vil slutte sig til den. En enstemmig gennemførelse vil af alle her i landet blive hilst som et tegn på, at man fra tysk side - ligesom den danske regering gør det - ønsker en afspænding og ønsker, at de brydninger, der nødvendigvis må være i et grænseområde, skal løses i tolerancens og det europæiske samarbejdes ånd.

Den socialdemokratiske regering har som lovet søgt at udbygge den sociale lovgivning i takt med genopbygningen, og inden for næsten alle områder er betydningsfulde reformer gennemført, reformer, der medfører en samlet merudgift på ca. 165 mill.kr. årlig, og i kommende tid skal nye reformer søges fremmet.

Om regeringens økonomiske politik udtalte statsministeren
bl.a.:

Resultatet er blevet en udvikling med en økonomisk fremgang, som ingen tør benægte. Der er endelig kommet gang i den genopbygning, der, medens venstre sad ved styret, kun blev til ord og papir, men aldrig til realiteter. Det er lykkedes os skridt for skridt at omstille landets økonomi fra krigens til fredens vilkår, og målet er nu i sigte.

Arbejdseffektiviteten er gået så kraftigt i vejret, at vi i dag har nået førkrigstidens niveau. Udviklingen har således vist, at den danske befolkning - ikke mindst de danske arbejdere - har gjort deres indsats i genopbygningsarbejdet. Vejen videre frem må først og fremmest søges i yderligere højnelse af produktiviteten.

Det er min opfattelse, at man bl.a. gennem de nye investeringer, som Marshall-hjælpen giver muligheder for, inden for adskillige grene af dansk erhvervsliv vil kunne opnå yderligere fremgang og dermed den ønskelige forbedring af dansk konkurrenceevne over for udlandet.

Statsministeren nævnede de gennemførte skattelettelser, der anslås til 152 miil,kr., og udtalte håbet om, at det, når skattekommissionen har endt sit arbejde, må kunne lykkes at gennemføre en hårdt tiltrængt reform af hele vort skattesystem.

Om beskæftigelsesproblemerne sagde statsministeren bl.a.: Over for visse former for arbejdsløshed kan offentlige beskæftigelsesforanstaltninger være en nødhjælp, som gør god fyldest. Situationen kan gøre flere offentlige arbejder nødvendige, og i så fald vil regeringen ikke tøve med at fremsætte forslag herom. Men beskæftigelsesproblemets nøje sammenhæng med den økonomiske politik som helhed er det centrale. Det er spørgsmål om produktionens fortsatte fremgang, om at føre en handelspolitik, så at de nødvendige råvarer kan skaffes, og således at afsætningen af de danske produkter muliggøres. Det er et spørgsmål om dollarvanskelighedernes løsning, om den rigtige pengepolitik, om produktivitetens fortsatte vækst og om konkurrencedygtighed. Det er med andre ord et spørgsmål om en fortsættelse af hele den økonomiske linje, som regeringen har fulgt.

Såsnart rigsdagen om en lille måned træder sammen pány, vil vareforsyningsloven blive fremlagt til forlængelse. Det er regeringens håb, at der pány vil kunne samles en omfattende tilslutning til denne vigtige lovs forlængelse. Med den baggrund af rationeringsophævelser, restriktionsophævelser og -lettelser over en bred front, som foreligger, når loven kommer til forhandling, skulle det heller ikke være vanskeligt for rigsdagens store partier at give denne tilslutning. Ændringer i lovens tekst eller forskrifter vedrørende lovens administration, der væsentligt vil forrykke de hovedlinjer for den økonomiske politik, jeg her har givet udtryk for, og som derved vil beskære vore

muligheder for fortsat genopbygning og høj beskæftigelse , vil regeringen ikke kunne acceptere,

Statsministeren omtalte regeringens forslag om oprettelse af en genopbygningsfond, som afvistes af venstre og konservative. Forslaget vil, sagde statsministeren, blive genfremsat, og det er mit håb, at de to konservative partier ikke afviser det pånyt.

I slutningen af sin redegørelse udtalte statsministeren:

Som mindretalsregering har det i lovgivningsarbejdet været vor opgave at søge viljerne bøjet mod hinanden og sag for sag at nå et forstandigt resultat. Hvis rigsdagen ikke skal reduceres til blot at være en diskussionsklub, hvor partierne afgiver partipolitiske principerklæringer, må dette være enhver mindretalsregerings opgave.

Vi er en socialdemokratisk regering, dølger det ikke, men er stolte deraf. Vi har først og fremmest følt det som vor opgave at være talsmænd for det brede arbejdende folk på land og i by.

Men vi har ikke unødigt søgt at skærpe de politiske modsætninger, tværtimod har vi kaldt til samling både om de nationale opgaver og om det genopbygningsarbejde, der i dag er enhver dansk regerings bundne opgave.

Vi mener at kunne stå til regnskab og ansvar for det arbejde, der er gjort siden vor tiltræden, og som jeg her har søgt at give en oversigt over.

Vi er fredens folk og har det ønske, at F.N. kan udvikle sig til den virkelige fredsgarant. F.N. er det ikke i dag, derfor har vi som ansvarlige kvinder og mænd, der har oplevet en 9. april, måttet tage de sikkerhedsmæssige skridt, jeg har redegjort for.

I det sydslesvigske spørgsmål har vi afvist enhver eventyrpolitik, der ville have bundet Danmark langt ud i fremtiden. Men vi har samtidig ydet den ægte danskhed syd for grænsen øget støtte og bestræbt os for at sikre danskhedens berettigede interesser og vil fortsætte dermed.

Der er gjort en indsats for at skabe plan og orden i dansk produktion og økonomi, to ting, der er genopbygningens første forudsætning, og der har takket være Marshall-hjælpen, god høst, forståelse i erhvervslivet og blandt arbejderne været gunstige ydre betingelser.

Produktionen er forøget på alle områder. Eksporten er steget. Boligbyggeriet og alt andet byggeri er forøget. Forsyningerne er forbedret og en lang række rationeringer ophævet. Det har været muligt at nedsætte skatterne og gennemføre skattereformer, som yderligere har givet de mindre indtægter lettelser.

Der er gennemført nye jordlove, der giver bedre muligheder for øget udstykning og fremskaffelse af tillægsjord til indeklemte husmænd.

På kulturlivets område er der gjort nye fremstød og statens støtte til folkeoplysning, videnskab og kunst er udbygget.

Og vi har holdt vort partis stolte socialpolitiske tradition i ære. Alders- og invaliderentemodtagernes kår er forbedret. Ulykkes- og tuberkuloseforsorgen er uddybet, og forholdene for mødre og børn er forbedret.

Den gerning, der er øvet, angiver klart regeringens linje,

Til dem, der har spurgt, hvad socialdemokratiet og regeringen vil, når rigsdagen træder sammen, lyder vort svar: Vi ønsker at fortsætte den linje, vi har fulgt i snart to år. Om den kalder vi alle socialt fremskridtsvenlige kræfter til samling :

Skal denne linje kunne fortsættes, er det imidlertid nødvendigt at føre en pengepolitik, der fremmer investeringen og øger produktions- og beskæftigelsesmulighederne. Regeringen vil ikke acceptere en økonomisk politik, der tilsigter at bruge arbejdsløshed til løntryk og forbrugsbegrænsning. Både genopbygningen og hensynet til det arbejdende folk kræver en politik, der tilstræber størst mulig beskæftigelse og rationalisering af produktionen.

Om det, når rigsdagen træder sammen, skal lykkes at skabe forudsætninger for en rolig videreførelse af denne sociale genopbygningspolitik, ved jeg ikke. Det afhænger jo ikke af regeringen alene.

De røster fra oppositionen, der har lydt i den seneste tid, tyder på, at konkurrencen i usaglig adfærd over for socialdemokratiet mellem venstre og konservative nærmer sig

højdepunktet. Når vi allerede nu er nået til, at konservatismens ordfører betegner vor politik som "bagstræv og reaktion", og venstres hovedorgan fortæller, at "ikke et menneske kan have tillid til en socialdemokratisk regering, når priserne falder-", hvordan skal det så gå, når vi om kort tid skal begynde på Christiansborg ?

Lad mig derfor her på kongressen gentage, at regeringen ikke har tilstræbt og ej heller tilstræb er et valg, men situationen kan udvikle sig sådan, at det bliver både nødvendigt og hensigtsmæssigt. Nødvendigt for at skabe den vilje til sagligt samarbejde mellem de afgørende politiske partier, der trods alle meningsforskelle må være til stede for genopbygningens fortsættelse, og hensigtsmæssig for at få afgjort det åbenbart altoverskyggende spørgsmål, om venstres indhug i de konservatives rækker er bragt til ophør.

Jeg tror, at kongressen vil være enig med mig, når jeg siger, at vi er forberedt både på fortsat sagligt arbejde, men også på strid: Nødes vi til et politisk opgør, vil socialdemokratiet tage det med godt humør.

Venstre har jo først af alle skabt sin valgparole. Den hedder: front mod socialdemokratiet - for en liberal regering. Venstre vil åbenbart søge at samle rævl og krat mod os. Alt kan bruges: højremænd, venstremænd, retsstatsfolk, radikale - alle vil de gerne have med for at nå deres lønlige mål: fjernelse af den socialdemokratiske regering.

Jeg ved ikke, om det er politisk muligt, jeg tror det ikke; men jeg véd, at en sådan sammenrotning ikke har nogen fælles konstruktiv politik, der vil kunne samle folkets brede lag. Og jeg ved, at deres parole: ''liberal samling'' for en sådan alliance simpelthen er falsk varebetegnelse: Hvad er det mon f. eks. for en "liberalisme", arbejdsgiverforeningens og industriens konservative repræsenterer? Gøres dette forsøg virkelig, bliver det på valgdagen alle fremskridtsvenlige medborgeres opgave
at gøre det politisk strafbart.

"Liberal samling" er jo intet andet end en hyklerisk politisk alliance mod de 40 % af det danske vælgerfolk, socialdemokratiet repræsenterer: Doktrinerne om "liberalisme" eller 'socialisme', som venstre og andre opererer med i den politiske agitation, dækker jo ikke nogen politisk realitet. Selv venstre tør ikke gå ind for en uhæmmet økonomisk liberalisme, og socialdemokratiet er ikke tilhænger af den total-socialisering af erhvervslivet, som venstre og andre opererer med i sin falske agitation.

Det har 30 intet med virkeligheden at gøre at stille problemet op, som om det drejede sig om valget mellem statssocialistisk planøkonomi" eller "ubegrænset økonomisk liberalisme. Disse doktriner repræsenteres måske i dansk politik i dag af kommunisterne og retsstatsfolkene - i hvert fald ikke af andre. Spørgsmålet om fri eller dirigeret økonomi deler 30 de danske politiske partier på en helt anden nuanceret måde. Intet demokratisk parti, end ikke venstre kan vel sige sig fri for på en række områder at være tilhænger af samfundsreguleret økonomi.

Vi danske socialdemokrater tror ikke på "kommunismen" ('folkedemokratiet'), og vi har i gerning bevist, at vi sætter alle kræfter ind i kampen mod den.

Vi tror heller ikke på kapitalismen, og vi har med lovlige, faglige, kooperative og politiske midler ført vor resulrige kamp imod dette system.

Vi ønsker en samfundsform, der sikrer alle arbejdende mennesker den størst mulige sociale tryghed, men samtidig bevarer og sikrer de menneskelige frihedsrettigheder.

Igennem mere end to menneskealdre har det danske socialdemokrati øvet sin gerning og været den drivende kraft i den udvikling, der har forvandlet vort land fra et stændernes og privilegiernes land til det frie demokratiske folkets Danmark,
vi har i dag. De første årtiers kamp og den politiske demokratisering forvandlede arbejderbevægelsen fra en faktor udenfor til en folkelig kraftkilde inden for samfundet. Til en begyndelse mødte man arbejderbevægelsens retfærdighedskrav med forfølgelse, dom og overgreb, men på lovens og rettens grundbog i trofasthed mod demokratiets idealer voksede socialdemokratiet fra at være en lille foragtet sekt til landets største politiske parti. Ja, mere, vor socialdemokratiske arbejderbevægelse er den største danske folkerørelse, nutiden kender; takket være folkets trofasthed mod demokratiets idealer er vort parti udviklet fra et klasse- til et sandt folkeparti med tilslutning fra næsten alle befolkningskredse både i by og på land.

Her ved vor 25. kongres kan vi sige, at socialdemokratiets mission ikke er afsluttet, men kun indledet. Stort er gjort, men meget står tilbage at udrette. Hovedpunkterne i vor politik har altid været at virke for en mere ligelig indkomstfordeling, tryghed for alle medborgere mod arbejdsløshed og uforskyldt social nød samt en hensigtsmæssig organisation af det økonomiske liv, så de tekniske fremskridt kan komme alle til gode.

I arbejde og kamp er dette stadig vort mål. Frihed og tryghed er både øjeblikkets og morgendagens store problem. Len politiske virksomhed, jeg her har berettet om, har også haft dette sigte.

Vi vil et demokratisk Danmark, bygget på frihedens og rettens grund. Men frihedens forudsætning er for os den sociale tryghed for alle arbejdende mennesker, derfor hører for os frihed og samfundssolidaritet uadskilleligt sammen. Derfor kalder vi til samling om en politik, der gennem planmæssigt udvidet produktion øger samfundets velstand og skaber en stadig større social tryghed, først og fremmest gennem en så høj og stabil beskæftigelse som mulig.